

Skąd się wzięły klasztory?

Od bardzo dawna, i to w różnych religiach, pojawiali się ludzie, którzy ze względów religijnych podejmowali określony styl życia, odróżniający ich od wielu innych ludzi: rezygnowali z małżeństwa, zachowywali post, podejmowali w skali większej niż inni praktyki umartwienia ciała albo świadczenie posług innym.

W religii chrześcijańskiej byli oni już od samego początku obecni we wspólnocie wierzących, czyli w Kościele. Zawsze byli bardzo wysoko cenieni. Określa się ich mianem ascetów. Dopiero jednak pod koniec III w. w Egipcie dokonała się wielka zmiana, która spowodowała pojawienie się mnichów.

Za pierwszego chrześcijańskiego mnicha już starożytna tradycja uważała św. Antoniego. Nie był on pierwszym, który prowadził pobożne i ascetyczne życie, ale był pierwszym, który zdecydował się na bardziej radykalne kroki: zerwania z dotychczasowym miejscem zamieszkania, kontaktów z otoczeniem i udał się poza obszar cywilizacji, czyli na pustynię. Miało to miejsce w Środkowym Egipcie, zapewne około 286 roku. Po dwudziestu latach spędzonych w całkowitej samotności, opuścił swą pustelnię i przyjął uczniów. Od tej pory możemy mówić już o mnichach.

Ruch monastyczny, który z wielką dynamiką rozwinął się w Egipcie na przełomie III i IV w., bardzo szybko zaczął oddziaływać na inne regiony późnoantycznego świata i już w ciągu IV w. przeniknął na zachód Europy. Na terenie Italii pierwsi pustelnicy, mnisi i pierwsze klasztory pojawiły się w IV w. Jednym z wielu zafascynowanych ideą życia ascetycznego był, urodzony w zamożnej rodzinie ok. 480 r., Benedykt. Rozpoczął życie monastyczne podobnie jak wielu jego współczesnych, jako pustelnik, by potem zorganizować wspólnotę. Niemniej to właśnie on pozostawił Regułę – wskazówki dla mnichów – która przetrwała następnym kilkanaście stuleci, kształtując życie monastyczne w Europie.